D'Art

SOBRE LES EXPOSICIONS DE LES ARTS REUSENQUES. — A manca de tema comentable sobre exposicions realitzades a casa nostra, no serà per demés que avui parlem una mica de si convé o no, la continuació de les exposicions anyals de les arts reusenques, començades ara fa dos anys. Avui, sense neguits ni presses podem pensar amplament sobre aquest particular i tractar d'escatir aquella conveniència o inutilitat.

El descoratjament per la primera ensopegada, no és material més que dels fracassats; feina dels triomfadors és aquella d'aprendre la lliçó que els fets ens brinda cada dia, per a treure'n de la mateixa els fruits millors.

Que les exposicions són útils i necessàries ens sembla obvi demostrar-ho: són elements de cultura, gimnàsia de l'esperit, gaudi pels ulls, motiu de diàlegs i qui sap quantes coses més.

Les dues exposicions celebrades a Reus, d'arts o artistes de la localitat, no han estat allò que en podríem dir un èxit ressonant, però tan mateix la primera féu abrigar unes esperances que si en la segona no es confirmaren, es poden confirmar en una tercera. Afirmem-nos nosaltres en aquesta creença, perquè sabem diversos expositors que concorregueren a la primera i no ho feren a la segona; demés, altres artistes han fet mancament a la primera i a la segona. Per què no hem de creure que en una altra hi voldran concorre?

Davant d'això podem formular concretament la pregunta: Convé continuar les exposicions de les Arts Reusenques? Els derrotistes i els presumits ens diran que no. Els humils i homes de fe potser que ens diguin que si, perquè qui dóna el que té no està obligat a més.

Està obligat a fer més, a superar-se, a millorar i perfeccionar la seva obra, tothom, naturalment, però al seu darrera hi ha d'haver algú qui ho comprovi, qui dongui una mica de caliu per a no deixar apagar la fe, l'amor, que en la creació l'artista ha posat...

El fet d'una exposició en el públic és de curiositat, — generalment, per la nostra idiosincràcia, de severitat en les fallides i de dissimulació dels moments feliços, però tanse-val, la qüestió està en que hi hagi demostració de vida, vida que, tristament, la premsa de Reus no ha sabut donar fins ara, no solament a les exposicions d'artistes de fora, sinó tampoc a aquestes dels nostres germans de campanar. I tanta assiduïtat que hi ha en el comentari de fut-bol i altres esports!

El fet d'una exposició entre els artistes, és un altre ben distint, naturalment. Es l'emoció del què diran del propi fill i — per què no dirho? — del preu que tindrà en el mercat el propi treball de donar-li vida.

A Reus, per tant, no hi ha ambient ni per a les adquisicions ni per a la crítica. No obstant, crec que havem de tendir a crear ço que ens falta, ja que suposo que tots convindrem en què, com a societat culta, ens falta tot això.

Endemés, serveixen les exposicions per a revelar de tant en tant, una valor nova que vé a sumar-se a les valors velles, o conegudes, amb més o menys esplet, amb més o menys vigoria, però on troba el camí més planer per a fer-se entenedora.

El que falta també, és revestir les exposicions d'una mica de tò, d'un mínim de serietat, no permetent que es confonguin les de les arts reusenques amb les exposicions escolars. Les exposicions escolars, que també pot organitzar el Centre de Lectura de dintre el seu si, han d'organitzar-se a base de la selecció dels respectius professors i baix la responsabilitat llur, exclussivament.

Les exposicions de les arts reusenques, doncs, entenem que deuen prosseguir, però portant potser alguna modificació a l'organització llur.

Podrien per exemple organitzar-se un cicle de conferències d'art perdurant el temps de restar oberta, encarregant-les a firmes prestigioses de la crítica catalana com són en Joaquim Folch i Torres sobre la recerca dels tresors amagats d'art antic, quina afició caldria estimular a casa nostra; en Joan Sacs sobre la tècnica general de la pintura moderna; en Rafel Benet sobre l'art dels nostres pintors vuitcentistes en paral·lel amb l'art contemporani; en Sebastià Gasch sobre l'art d'avanguarda, etc.

També fóra convenient, un jurat d'admissió i tal vegada algun premi que podria sollicitar-se de l'Exc. Ajuntament que crec no el podria negar, ja que dóna copes i subvencions per festes i actes de lluny, gairebé sempre que li són sollicitades. L'aportació de l'Ajuntament i tal vegada la d'alguns particulars podrien formar un lot per a premiar i adquirir alguna obra amb destinació al Centre o bé als museus de la ciutat, segons com fos l'ofrena de l'Ajuntament.

La qüestió està en afiançar-ne l'èxit i en assegurar l'assistència de tots els artistes i artífexs de la localitat, residents o no en ella i també de la nostra comarca, que com més gran sigui l'assistència més podrà el jurat seleccionar i trobar un conjunt millor i de més qualitat.

Brindo també a la Secció d'Art del Centre, una exposició a fer, de materials d'art de colleccions de reusenes i tinc per segur que es podrien aplegar obres de noms tan prestigiosos com Fortuny, Tapiró, B. Galofre, per no citar més que noms de reusencs, així com J. Llovera, Soberano, Guasch, Güell, etc., etc.

JOAN REBULL.—Vetaquí un escultor que vé a fer reflorir els llorers de la maternitat reusenca. L'empenta que porta és solament comparable a la que emprengué Fortuny. Fortuny, pintor, i Rebull, escultor, seran un díptic a honor d'aquesta ciutat que els ha vist néixer. Cal ara que la ciutat no s'hagi limitat a engendrar-los, sinó que esdevingui una veritable mare, cosa que no sabé fer amb Fortuny.

Hem sentat una afirmació i hem fet una comparació que no deixem de reconéixer atrevides, però que la fè que ens inspira el nostre artista ens ha donat l'audàcia suficient per a manifestar.

Una indiscreció ens ha fet sabedors de que Rebull es proposa concórrer (*)— junt amb l'arquitecte, jove cultíssim i elegant projectista, Puig Gairal—al concurs de projectes de monument al nostre gran pintor, i tot seguit hem pensat en la gran oportunitat de lligar per sempre més dos noms de l'art, símbol de dues èpoques, i tenir a Reus una obra d'un fill de Reus, llorejat en l'aspre camí de l'art, a honor d'un altre fill de Reus que també fou embolcallat pel llorer, la fama, i l'èxit. Ja que no tenim

(*) Vegi's "La Nau" del 25 del corrent.

cap obra de Gaudí, ni de Fortuny que valguin la pena, podrem deixar passar aquesta avinentesa de tenir una obra d'un altre fill de Reus que s'ha obert pas com un cavall siciliá a París, la Babilònia moderna de l'Art?

En aquesta mateixa REVISTA ja hem parlat anteriorment d'aquest artista (març 1926); però posteriorment, el que podriem dir "paper Rebull" ha anat pujant i hem vist reproduïdes obres seves en diverses revistes especialitzades; s'estan ocupant d'ell i de la seva obra, cada dia amb més interès, crítics i literats; els encàrrecs sovintegen a la nostra terra i a l'estranger i especialment a París, on, per ara, ha sentat la seva residència. Reus, doncs, té a ma el no mostrar-se desentesa en la carrera d'un seu fill; que si amb Fortuny, amb Gaudí o altres eminències no s'hagués mostrat tan desentesa, segurament tindriem a hores d'ara algun record que ens honoraria, sortit de llurs pròpies mans, cosa que ara hem de lamentar no posseir.

L'artista Rebull, és dels que evolucionen constantment com, per exemple, Picasso, i en els quals els altres artistes s'emmirallen i se'n senten influenciats; vull dir que és dels que no accepten una fòrmula i es concreten a "anar fent" sobre la mateixa, començant en aquell moment mateix la seva decadència. Avid de noves recerques i de noves troballes, el seu camí és llarg i prometedor. Malgrat, però, aquesta qualitat que en podriem dir permanent, es pot dir que la seva trajectòria és inspirada en un concepte molt "clar i català" de l'escultura, car en el seu raciocini es veu que ha procedit començant pel començament, cosa que gairebé és una paradoxa de tan rara com ha esdevingut.

L'art d'en Rebull, la seva escultura, és verament avui un art de la pedra; un art que, com horroritzat de l'excessiu modelatge imperant, academicista—fruit decadent del Renaixement—o dit "modernista" de finals del segle passat i primers del present que arribà a contorsionar la pedra esgarrifosament, reacciona serenament vers la veritat i la sensatesa.

Verament l'obra d'en Rebull és la revelació, per la forma, de l'essència o de la matèria, cosa que sembla lògic no s'hauria d'haver mai oblidat i que no obstant ja gairebé ningú no recordava.

En Rebull crec jo que s'ha plantejat el problema així: Com es fa l'escultura? No es fa amb pedra? Doncs cal treballar sobre la pedra i amb la pedra, estudiant les seves característiques i possibilitats, sense fer-la sortir del seu marc adequat. Que la pedra pugui lluir les seves característiques i les seves gales de color, pes i equilibri; que una escultura en l'espai, necessita una limitació escaient i així mateix que els agents atmosfèrics la puguin respectar en el grau máxim i desfigurar-la en el grau mínim. Aquell mateix sentit que degué informar la creació formidable de l'escultura egípcia, especialment de l'antic imperi, i que avui admirem, a través de tants segles, pel seu gran sentit de la matèria i per la seva gravetat de caràcter.

Vagin aquestes notes al volt en l'espera d'altres estudis que publicarem de l'art d'en Rebull, per a posar-lo en el lloc que li pertoca, podent anunciar, de moment, un article del profund escriptor Josep M. de Sucre, que segurament publicarem, illustrat amb alguna reproducció d'obres del nostre artista, en el nombre vinent.

CESAR FERRATER